

Одеський національний медичний університет
Факультет Медичний
Кафедра Хірургії №2

Силабус курсу
Виробнича лікарська практика (Хірургія)

Обсяг	1,5 кредитів ECTS, 45 годин
Семестр, навчання	рік VII семестр 4 курс
Дні, час, місце	Згідно розкладу занять бази кафедри ООКМЦ, ОШПВ України, Університетська клініка
Викладач (-і)	Запорожченко Б.С. д.мед.н., професор, завідувач кафедри; Зубков О.Б. д.мед.н., професор; Бородаєв І.Є. к.мед.н, доцент, завуч кафедри; Муравьов П.Т. к.мед.н, доцент; Шевченко В.Г. к.мед.н, доцент; Горбунов А.А. к.мед.н, доцент; Колодій В.В. к.мед.н, доцент; Качанов В.М. к.мед.н, доцент; Шарапов І.В. к.мед.н., асистент; Шарапова Г.Ю. к.мед.н., асистент; Бондарень Д.А. асистент; Волков В.Б. асистент; Холодов І.Г. к.мед.н., асистент; Гомонюк І.В. асистент; Кравець К.В. асистент; Піхтеева О.Д. асистент; Барібін С.А. асистент.
Контактний телефон	0487057311; 0487988068; 0672923236
E-mail	xir316@gmail.com , borys.zaporozhchenko@onmedu.edu.ua
Робоче місце	– Одеса, вул. Суднобудівна, 1 корпус 1 кафедра хірургії №2 – Шпиталь прикордонних військ України вул. Черняхівського, 6 Холодов І.Г., Барібін С.А. – Університетська клініка вул. Тениста, 12 Бондарець Д.А., Васильєв О.А.
Консультації	Он лайн- консультації: четвер та субота поточної неділі з 14:00 до 16:00 консультації проводяться з використанням платформи MS Teams, Zoom Очні консультації згідно затвердженого розкладу

КОМУНІКАЦІЯ: очні зустрічі, e-mail, соціальні мережі, телефон.

Під час дистанційного навчання комунікація зі студентами здійснюється через електронну пошту xir316@gmail.com, borys.zaporozhchenko@onmedu.edu.ua. Соціальні мережі програми Viber 0672923236, Telegram, ZOOM, за телефоном.

Очні зустрічі на кафедрі четвер та субота поточної неділі з 14:00 до 16:30).

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом є комплекс функціональних обов'язків та професійних дій лікаря хірургічного стаціонару, а також сукупність заходів, спрямованих на створення сприятливих умов успішного лікування хворих.

Пререквізити: дисципліна базується на знаннях, що отримуються студентами під час вивчення таких фундаментальних дисциплін як медична біологія, медична та біологічна фізика, анатомія людини, фізіологія, біоорганічна та біологічна хімія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, клінічна анатомія та топографічна хірургія, патофізіологія, патоморфологія, фармакологія, щойно закінчено вивчення таких клінічних дисциплін, як пропедевтика внутрішньої медицини, пропедевтика педіатрії та загальна хірургія, з якими інтегрується програма виробничої практики.

Постреквізити: формує засади вивчення студентом подальших клінічних дисциплін – внутрішньої медицини, педіатрії, хірургії, анестезіології та інтенсивної терапії, то передбачає «вертикальну» інтеграцію з цими 3 дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з лікарської справи в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Метою є опанування студентом основних прийомів професійної діяльності лікаря хірургі на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої людини із дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Завдання дисципліни:

- зробити студента учасником процесу надання медичної допомоги від моменту госпіталізації пацієнта до виписки зі стаціонару;
- оволодіння студентами навичками роботи у команді лікарів у процесі надання медичної допомоги;
- набуття практичних навичок для діагностики і диференціальної діагностики при різноманітних хірургічних патологічних процесах, отримання вмінь щодо вибору лікувальної програми і засобів профілактики при хірургічній патології;
- оволодіння професійними практичними навичками з питань діагностики патології органів черевної порожнини;
- набуття навичок і вмінь для обстеження хірургічного хворого та оформлення результатів у відповідній медичній документації;

- формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

Очікувані результати

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної хірургії;
- методику обстеження хворого, особливості обстеження хворого з гострою хірургічною патологією;
- структуру медичної карти стаціонарного хворого.
- загальні питання надання невідкладної допомоги хірургічному хворому.

Студенти повинні вміти:

- зібрати анамнез та правильно оцінити стан хірургічного хворого;
- провести фізикальне обстеження всіх органів і систем;
- скласти індивідуальну діагностичну програму;
- скласти індивідуальну програму післяопераційного ведення пацієнта;
- робити перев'язки; доглядати за дренажами; промивати дренажі та вводити в них лікарські препарати; видаляти дренажі; знімати шви;
- робити очисну клізму; дрениувати та промивати шлунок;
- правильно оцінити наявність, локалізацію та ступінь вираженості болючості та дефансу м'язів передньої черевної стінки та поперекової ділянки.;
- продемонструвати симптоми при гострому апендициті, гострому холециститі, гострому панкреатиті, гострій кишковій непрохідності, перфоративній виразці ДПК та шлунку та інші гострі хірургічні патології (негативний, слабо позитивний, позитивний, різко позитивний);
- інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень (рентгенографія, УЗД, КТ);
- визначати показання до оперативного втручання;
- асистувати при виконанні операції та виконувати окремі етапи оперативного втручання;
- виявити та оцінити захисне напруження м'язів черевної стінки, збільшений болючий жовчний міхур або інфільтрат, наявність рідини в черевній порожнині;
- визначати показання до невідкладних (2-4 години з моменту госпіталізації) та термінових (24-48 годин з моменту госпіталізації) операцій;
- надавати правильні рекомендації у післяопераційному періоді (харчовий режим, трудова діяльність);
- встановити наявність або відсутність синдрому поліорганної недостатності, (дисфункції):
  - гострої дихальної недостатності
  - гострої серцево-судинної недостатності
  - гострої печінкової недостатності

- гострої ниркової недостатності
- гострої недостатності шлунково-кишкового тракту
- енцефалопатії;
- визначати показання до консервативного лікування;
- визначити показання до виконання мініінвазивних та „відкритих” оперативних втручань;
- особливості надання невідкладної допомоги хворим з ВІЛ інфекцією;
- читання рентгенограм: оглядова рентгенографія органів черевної порожнини, рентгенографія грудної клітки (пневмоторакс, гідро - чи гемоторакс).
- пальцеве дослідження прямої кишки.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі організації самостійної роботи студентів (45 год.). *Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є самостійна робота (СРС) з активною консультацією викладача.*

Методи навчання які використовуються під час викладання дисципліни:

1. Усна співбесіда з викладачем, ігри за темою навчання
2. Розгляд ситуаційної задачі
3. Робота у ліжка хворого
4. Участь в хірургічно-діагностичних маніпуляціях
5. Курація хворого.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Огляд хворого, обґрунтування діагнозу, правила оформлення історії хвороби

Тема 2. Оцінка клінічних та лабораторних досліджень, та результатів ендоскопічних та рентгенологічних досліджень

Тема 3. Асистування та робота в прев`язочній

Тема 4. Асистування на операції та робота в операційній

Тема 5. Підготовка хворого до операції, принципи передопераційної інфузійної та антибіотико-терапії

Тема 6. Ургентне чергування та курація хворого

Тема 7. Невідкладна допомога при травмі органів черевної порожнини та шлунково-кишкових кровотечах

Перелік рекомендованої літератури

1. Загальна хірургія: підручник / С. Д. Хіміч, М. Д. Желіба, , І. Г. Герич та ін.: за ред. професорів С. Д. Хіміча, М.Д .Желіби., – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 608 с.

2. Практичні навички з оперативної хірургії: Навч. посіб. / Ю.Т. Ахтемійчук, В.Г.Т. Пішак, О.М. Слободян, О.В. Цигикало. —Чернівці: Місто, 2015. — 152 с.

3. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с

4. Хірургічні хвороби: підручник / за редакцією професора П.Г.Кондратенка.- Донецьк, 2016. -816 с.

5. Посібник з еталонів техніки лікарських маніпуляцій і практичних навичок із загальної хірургії / В.В. Скиба, В.В. Поканевич, О.В.Іванько, А.С. Карпенко, С.Й. Хмельницький, В.Я. Стаднік, А.К.Петров; Акад. наук Вищ. шк. України, Київ. мед. ун-т УАНМ. — К., 2016. —141с.

6. Невідкладні стани в хірургії: підручник / І.В. Роздольський. — 2-ге вид., стер.. —К.: Медицина, 2009. — 144 с.

Додаткова:

1. Основи догляду за хірургічними хворими: навчально-методичний посібник для студентів ВМНЗ IV рівня акредитації / Шумейко І.А., Лігоненко О.В., Чорна І.О., Зубаха А.Б., Дігтяр І.І., Стороженко О.В. - Полтава, 2015. – 160

2. М.А.Каштальян, В.Е.Вансович. Клиническое обследование больного. Одесса 2015. 113 с.

ОЦІНЮВАННЯ

На кожному практичному занятті застосовуються наступні методи **поточного контролю**:

- Тестування вихідного та кінцевого рівня знань за темою практичного заняття.
- Розв'язування типових і нетипових клінічних ситуаційних задач.
- Контроль практичних навичок.
- Контроль активності студента під час роботи в малих групах.

Кінцевою стає середня оцінка за всі види діяльності студента під час практичного заняття.

Форми і методи підсумкового контролю:

По завершенню вивчення дисципліни здійснюється диференційний залік. До підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Диференційний залік студента оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою.

- Оцінку „5” (відмінно)- виставляють студенту, який глибоко і надійно засвоїв програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно та методично його викладає, у відповіді якого тісно пов'язані теорія з практикою.

- Оцінку „4” (добре) – виставляють студенту, який твердо знає програмний матеріал, грамотно та за суттю викладає його, який не допускає

істотних неточностей у відповідях на запитання та виконанні необхідних практичних навичок.

- Оцінку „3” (задовільно)- 2 виставляють студенту який має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності викладення матеріалу, зазнає труднощів у виконанні практичних робіт або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

- Оцінку „2” (незадовільно)- виставляють студенту, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено виконує практичні роботи, не вирішує завдання II-III рівня контролю знань.

Завдання для самостійної роботи:

- *підготовка до практичних занять*

Включає:

- підготовку до практичних занять;
- теоретичну підготовку;
- роботу з робочими зошитами;
- виконання тестових завдань;
- вирішування ситуаційних задач;
- тренінг з виконання практичних навичок;
- написання есе.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: пропуски занять з поважної причини (хвороба, довідка про донорство тощо) дозволяють відпрацювати щоденно викладачеві, який веде групу або завучу кафедри; пропуски без поважних причин(пропуск більш 3 тем з дозволу декана факультету) у часи відпрацювань згідно графіка кафедри не більш 1 теми.

Політика щодо академічної доброчесності:

Передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, підготовка до поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- ♦ вивчення джерел інформації та літератури;
- ♦ можливість приймати участь у науково-дослідницької діяльності кафедри;
- ♦ дотримання норм законодавства про авторське право;
- ♦ надання достовірної інформації про результати власної наукової роботи; використанні методики досліджень.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час складання тестового контролю та іспиту;

- використання під час тестового контролю іспиту заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронаушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (тестового контролю, іспиту);
- повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми;
- позбавлення академічної стипендії.

Політика щодо відвідування та запізень: згідно з наказом ректора Університету початок занять о 8:30, запізнення з поважної причини допустимо на 15 хвилин один раз за проходження циклу. Студенти, які не відвідують заняття, в день пропуску отримують «нб».

Мобільні пристрої: дозволяється користуватися від час самостійної роботи, та підготовки до практичного заняття, проходження підготовки тестового контролю

Поведінка в аудиторії: згідно до «Положення про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в ОНМедУ», 2019 р.

Студенти зобов'язані відвідувати всі аудиторні заняття. Неприпустимими є запізнення. Обов'язковою є наявність медичного одягу (медичний халат, шапочка, змінне взуття, хірургічний костюм, бахіли, а також санітарну книжку при можливості набуття навичок в операційній).

Правила поведінки на заняттях передбачають: активну участь студента, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи. Студенти, які бажають більш поглиблено вивчати хірургію запрошуються до студентського гуртка, де вони будуть ширше вивчати питання хірургії, набувати практичні навички.